

Multimediakompetens för seniorer i Europa

Utbildningen "Manager for Virtual Learning Projects in Senior Education in Europe" samlade 14 deltagare från hela Europa för en veckas utbildning i Ulm, Tyskland i april 2008.

TEXT: KERSTIN FAGERSTRÖM, MONA RISKA
FOTO: WANDA JANKOWSKA

Utbildningen arrangerades av ZAWIW (Centre for General Scientific Continuing Education) vid Ulms universitet, vars huvudverksamhet är att utveckla innovativa undervisningsmetoder för vuxenutbildningen, speciellt för seniorer (50+). Man bedriver även forskning och koordinerar nätverket e-Learning in Later Life (e-LiLL).

Digital läskunnighet

Hittills har man ansett att alla åtminstone bör kunna läsa, skriva och räkna för att klara sig i vårt samhälle, dvs besitta grundläggande nyckelkompetenser. Idag räcker det inte längre med dessa färdigheter, utan alla behöver ytterligare ha digital läskunnighet och multimediakompetens för att klara sig i vårt informationssamhälle. För att den sk tredje generationen inte skall marginaliseras och hamna utanför viktiga samhällsfunktioner behövs det utbildning för seniorer i just IKT. Livslångt lärande är en nödvändighet för alla åldersgrupper. Personer som inte kan utnyttja informations- och kommunikationsteknologi förlorar nämligen både tid och viktig information och även ekonomiskt jämfört med dem som kan utnyttja tekniken. Fortbildning i multimediakompetens blir därmed en nödvändighet och det bör finnas institutioner som erbjuder utbildning specifikt riktad till seniorer.

När vi talar om tredje generationen, bör vi minnas att de äldre inte utgör en heterogen grupp, utan de är olika när det gäller hälsa, kön, utbildning, intressen, behov samt social och ekonomisk ställning.

De äldre har också olika förutsättningar att ta emot information. Mottagligheten har bl a samband med hur man tagit emot / fått utbildning i tidigare livsskeden.

Oberoende av olika bakgrundsfaktorer möter den äldre generationen gemensamma utmaningar som påverkar deras livssituation, bl a hur bra de kan hantera åldrandet, hur desköter sin hälsa, hur de vidtar förebyggande åtgärder, vilken kunskap de innehar och hur väl de kan nyttja ny teknologi.

Förbättrar den egna livssituationen

Multimediakompetens är inte ett självändamål för de äldre, utan utgör en möjlighet att förbättra den egna livssituationen. IKT behövs inte enbart för att söka och bearbeta information (handla på nätet, utföra bankärenden, sköta fritidsintressen osv), utan är i framtiden även ett allt viktigare kommunikationsredskap och verktyg för att upprätthålla sociala kontakter.

På kursen gavs många exempel på europeiska samarbetsprojekt kring lärande för seniorer, bl a kan TownStories (www.gemeinsamlernen.de/townstories) och ODE – Open Doors for Europe (www.gemeinsamlernen.de/ode) nämnas. Projekten har drivits mellan europeiska parter över Internet.

Universitetens roll viktig

Universiteten har också en viktig uppgift när det gäller att ta ansvar för utbildning för seniorer. Utbildningsaktiviteterna kan bestå av allt från språkkurser och IKT-kurser, till kurser som stöder mental och fysisk hälsa och program som utvecklar en självstyrd inlärning.

De flesta institutioner i Finland som erbjuder utbildning för seniorer, utnyttjar Internet som ett redskap inom följande delområden: informationssökning (60%), för nätbaserade kurser (40%) och i form av kursidor där deltagarna kan presentera

sitt material (40%), däremot används inte alla inlärningsplattformar såsom *Moodle* i undervisningen. Internet utnyttjas inte heller som ett kommunikationsverktyg inom distansutbildning eller inom flerformsinläring. Det här pekar på att interaktiva funktioner utnyttjas i en mycket begränsad utsträckning inom seniorutbildningen i Finland.

Virtuella inlärningsmiljöer obekanta

Enligt samma undersökning utförd av e-LiLL använder de finländska seniorerna i sin tur IKT främst för att skriva texter (80%), söka information (60%), e-post (60%), statistisk bearbetning (40%), bildhantering (20%), forskning (20%), chatt (20%) och postningslistor (20%). Webbkamera och virtuella inlärningsmiljöer var däremot nästan helt obekanta för de finländska seniorerna. De finländska seniorernas IKT-färdigheter är under det europeiska medeltalet på alla delområden inom IKT, förutom när det gäller att skriva texter och bearbeta statistiskt material.

Man har också inom e-LiLL projektet skapat en databas, där man samlat goda exempel på IKT-projekt för seniorer i Europa (www.elill.net). ♦

Från FC deltog i ovan nämnda utbildning Mona Riska och Kerstin Fagerström i avsikten att ta del av goda erfarenheter från projekt för seniorer. Målsättningen är att i samarbete med lokala föreningar och organisationer inom kort kunna erbjuda utbildning åt seniorer i Åboland i multi-mediakompetens.

Ett berömt landmärke i Ulm är Ulm Münster. Den lutherska kyrkan som byggdes i olika etapper åren 1377–1890 har världens högsta kyrktorn på 161,53 m, och är ett praktexempel på gotisk arkitektur.